

INFORMAȚII PRIVIND ISTORIA ORAȘELOR

Nr. 168

Sibiu, decembrie 2015

*Commission for the History of Towns
in Romania wishes you Merry
Christmas and a Happy New Year!*

*Comisia de Istorie a Orașelor
din România vă urează
Crăciun fericit și La Mulți Ani!*

*Die Kommission für Städtegeschichte
Rumäniens wünscht Ihnen Frohe
Weihnachten und ein gutes Neues Jahr!*

Andreea Udrea, Irina Calotă, Ilinca Constantinescu, Toader Popescu, *Cincinat Sfințescu: începuturile urbanismului românesc*, Editura Universitară „Ion Mincu”, București, 2015, 64 p. +1 pl.+ 1 CD

Lucrarea este rezultatul unui proiect intitulat *Cincinat Sfințescu. Organizarea arhivei și interpretare teoretică*. Conform *Introducerii* (care are și o variantă în limba engleză), inițiatorii urmăresc să-l readucă în actualitate pe întemeitorul urbanismului românesc, cât și istoria acestui domeniu. Proiectul și-a propus o adevărată arhivă a urbanismului din România. Doar o parte a proiectului, prezenta lucrare conține o consistentă *Notă biografică* și o bibliografie a lucrărilor lui Sfințescu (1887-1955), la care au contribuit, probabil, toți membrii echipei. Remarcabilă pentru structura, precizia și stilul său, biografia ne oferă informații despre familia Sfințescu, perioada studiilor, activitatea ca funcționar public, activitatea de popularizare a urbanismului prin conferințe, scrieri, articole, intensa participare publicistică, prezența activă în organizații naționale de profil (uniunea Orașelor din România, Societatea Urbaniștilor) și internaționale (International Federation for Housing and Town Planning, Union Internationale de Villes). În mod firesc, C. Sfințescu a fost și profesor la Școala Superioară de Arhitectură și la alte instituții de învățământ superior, timp de 29 de ani. O schemă a acestor activități facilitează înțelegerea contribuțiilor sale, ca și planșa de la sfârșit, care cuprinde *Cronologia detaliată a activității lui C. Sfințescu*, prezentată într-un mod original.

Unele dintre aceste contribuții sunt expuse analitic de Andreea Udrea (participările la reuniunile internaționale consacrate urbanismului în anii interbelici), Irina Calotă (rezolvarea problemei locuințelor în aceeași perioadă) și Toader Popescu (preocupările lui Cincinat Sfințescu vizând circulația și transporturile urbane). Toate sunt studii meritorii, marcând începutul punerii în circulație largă a unui aport deosebit la nașterea și dezvoltarea urbanismului în România. Multe dintre chestiunile dezbătute în epocă sunt de stringentă actualitate. Trebuie remarcată și ținuta grafică excelentă a lucrării, care, prin datele adunate și sistematizate, prin jaloanele teoretice fixate, devine un instrument de lucru pentru toți cei interesați de urbanism și mai ales de istoria sa.

Vasile Ciobanu

Corneliu Gaiu, Vasile Duda, *Topografia monumentelor din municipiul Bistrița*, vol. 2, Editura Nosa Nostra, Bistrița, 2015, 251 p., il.

Această scurtă prezentare este menită să aducă în atenția tuturor celor interesați de istoria orașelor, în general, cel al Bistriței, în mod special, lucrarea semnată de Corneliu Gaiu și Vasile Duda. Volumul continuă și completează *Topografia monumentelor din municipiul Bistrița. Centrul istoric* (Cluj-Napoca: Editura Accent: 2008), este prefațat de profesorul Nicolae Sabău și a beneficiat de sprijinul Primăriei și al Consiliului Local din Bistrița.

Prima și cea mai consistentă parte a cărții este dedicată monumentelor din *Bistrița (Nösen, Bistriz)*, și este structurată în subcapitole diferite pentru *Zona de Sud-Vest a orașului (Suburbiul de Jos)*, ce conține fișe de monument ale clădirilor de pe Bulevardul Independenței și străzile: Alexandru Odobescu, Toamnei, Alba Iulia, Izvorului, Simion Bărnuțiu, Gării, Împăratul Traian, Nicolae Bălcescu și Parcului; *Zona de Nord-Est a orașului (Suburbiul superior)*, cu fișele clădirilor din Piața Petru Rareș – Crinilor, Bulevardul 1 Decembrie și de pe străzile: Grigore Bălan, Păcii, Crinilor, Bistricioarei, Zimbrului, Petre Ispirescu, Târpiului, Ioan Slavici, Constantin Roman Vivu,

Tudor Vladimirescu și Aleile Liliacului și Trandafirului; *Zona numită „Peste Posul Budacului”*, având fișele de monument ale clădirilor de pe străzile: Mihai Viteazu, Victor Babeș, Ion Vidu, Codrișor, Victor Onișor și Avram Iancu.

Celor șase localități rurale componente ale municipiului Bistrița – *Ghinda (Windau)*, *Sărata (Salz)*, *Sigmir (Schönbirk)*, *Slătinița (Pintak)*, *Unirea (Wallendorf)*, și *Viișoara (Heidendorf)* – le este dedicat câte un subcapitol distinct, în cadrul lucrării, informația fiind organizată la fel cu textul capitolului anterior – conținând elemente privind poziția geografică, evoluția așezării, demografie, și date de istorie politică, economică, administrativă și culturală – , urmate de fișe de monument.

Încheiată cu o *Bibliografie* sumară, lucrarea este rezultatul documentării pe teren, al studiului bibliografiei istorice și artistice, documentelor de arhivă și imaginilor orașului, fiind o contribuție importantă la istoriografia românească despre trecutul orașelor, indicată pentru lectură tuturor categoriilor de cititori. De un mare folos și deosebit de ilustrative sunt planurile și vederile generale sau parțiale, vechi sau noi, care completează textul.

Anda-Lucia Spânu

Diplome privind istoria comitatului Timiș și a orașului Timișoara = Oklevelek Temesvármegye és Temesvár Város Történetéhez, vol. II: 1430-1470, culese de Pesty Frigyes, ediție, note și comentarii Livia Magina și Adrian Magina, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2014, 478 p.

În anul 1896 vedea lumina tiparului la Bratislava (Pozsony) primul volum din *Diplomele privind istoria comitatului Timiș și a orașului Timișoara*, materialul documentar fiind adunat de Pesty Frigyes și publicat la câțiva ani după moartea lui Pesty de Ortway Tivadar. Din punct de vedere cronologic, documentele editate acoperă un interval de timp cuprins între anii 1183–1430.

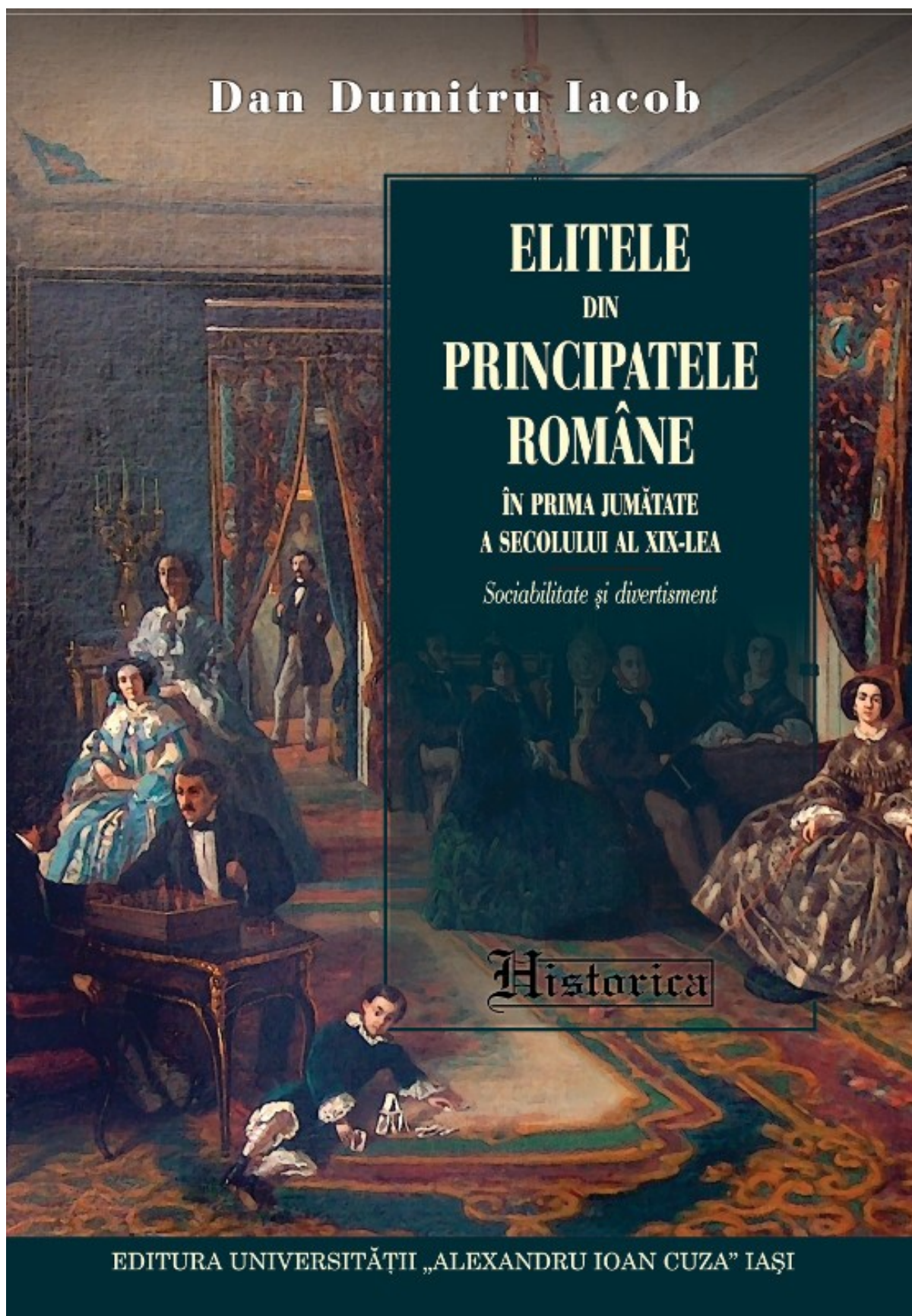
Acțiunea de publicare a diplomelor privind teritoriul de la sud de Mureș a rămas concretizată doar la acest volum, timp de mai bine de un secol, inițiativa fiind reluată de cercetătorii bănățeni, Livia Magina și Adrian Magina, prin publicarea celui de-al doilea volum de *Diplome privind istoria comitatului Timiș și a orașului Timișoara* și care acoperă anii 1430–1470.

Din punct de vedere al structurii, cartea cuprinde o *Introducere* semnată de reputatul istoric Martyn Rady, urmată de o *Prefață* bilingvă (română și maghiară), în care autorii descriu pe scurt parcursul istoric și istoriografic al documentelor referitoare la istoria Banatului de câmpie, precum și normele de transcriere și editare pentru care s-a optat. Prefața este succedată de un „pachet” de 365 de documente transcrise integral, din care două treimi sunt inedite; fiecare document este precedat de menționarea anului și locului în care a fost redactat actul, precizarea locului de păstrare și a cotei, în cazul documentelor editate inclusiv trimiterea la sursa în care au fost publicate, de descrierea diplomatică, precum și de un scurt registru redat în limba română. Documentele sunt prezentate în ordine cronologică, doar în limba de redactare a documentului, nefiind asigurată traducerea lor, autorii apreciind că aceasta ar fi dublat atât numărul de pagini cât și timpul necesar publicării. Lucrarea este întregită de un indice de persoane și un indice de localități, care fac trimiteri la numărul documentului în care se regăsesc.

Prin publicarea volumului de față, destinat specialiștilor, asistăm la o binevenită revigorare a editării de diplomate privind Banatul.

Maria Crîngaci-Țiplic

Dan Dumitru Iacob, *Elitele din principatele române în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Sociabilitate și divertisment*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2015, 410 p.

Opțiunea pentru abordarea istoriei elitelor românești din prima jumătate a secolului al XIX-lea din perspectiva sociabilității și divertismentului se justifică prin însăși importanța și ponderea acestor aspecte în viața cotidiană a elitei sociale, în speță a boierimii. Situația este pe deplin reliefată de sursele vremii, fiind tratată însă diferențiat, de la simpla menționare a unor secvențe specifice și redundante, până la critica virulentă și exagerată a unei întregi clase sociale, considerată parazitară și plină de metehne sociale și morale. Acest stil de viață, aparent dedicat doar plăcerilor, nu era generat însă exclusiv de viciu, de nevoia atavică de distracție și joc, ci răspundea și unor imperative sociale și culturale, cum ar fi dorința de socializare și cultivarea relațiilor sociale, aspirațiile de modernizare socială și morală, necesitatea construirii și întreținerii prestigiului social, asumarea și exersarea unor coduri culturale și practici sociale similare cu cele ale altor elite europene. În consecință, în acest volum se tratează despre spațiile și formele de sociabilitate și divertisment preferate de elitele românești din epoca modernă și despre importanța acestora în contruirea și etalarea unei noi identități sociale. Capitalele principatelor române, Iași și București, reprezintă principalele centre urbane investigate de autor. Aspectele de istorie urbană prezente în cuprinsul lucrării se referă la proprietăți și locuințe boierești din mediul urban, promenade și grădini publice, cafenele și cofetării „europene”, cluburi, săli de teatru și de concert.

Autorul

Romanian Academy

Commission for the History of Towns in Romania

INFORMATION ABOUT URBAN HISTORY

Summary

The current Newsletter issue is a festive one, containing, besides traditional season's greetings, four book presentations regarding the history of towns.

Rumänische Akademie

Kommission für Städtegeschichte Rumäniens

STÄDTEGESCHICHTLICHE INFORMATIONEN

Resümee

Dieses festliches Informationsblatt enthält, außer den traditionellen Weihnachtsgrüßen, vier Buchpräsentationen von Interesse für diejenigen, die sich mit der Geschichte der Städte beschäftigen.

Comisia de Istorie a Orașelor din România

Bulevardul Victoriei 40, RO – 550024 Sibiu, tel: 0040 269 212604, fax: 0040 269 216605,

www.icsusib.ro; spanu@icsusib.ro; andaluciaspanu@yahoo.com

ISSN 2284 – 502X, ISSN – L = 1224 – 2853

Redactor: Anda-Lucia Spănu